

Zilele românilor europeni

General de brigadă (r) Grigore BUCIU

Sfârșitul primei decade a lunii mai este marcat de date importante, prin care suntem puși în situația de a rememora evenimente importante din istoria noastră și din cea europeană.

Ele au intrat în conștiința noastră treptat, după cum a fost istoria, și au fost mai mult sau mai puțin importante, după cum au fost vremurile.

La 10 mai 1866, prințul Carol din dinastia de Hohenzollern - Sigmaringen a fost proclamat de Adunarea Constituantă domnitor al României. El a fost Carol I, domnitor și apoi primul rege al României moderne care a pus bazele monarhiei ereditare, aliniindu-ne, astfel, la formula statală europeană.

Se pune capăt secularelor lupte pentru tron între multitudinea de oase domnești care se împingeau unele pe altele cu pungile de bani pe la Înalta Poartă, pentru a cumpăra cea mai înaltă demnitate în stat. Prin Carol și regina Elisabeta se intra în sistemul de rudenie cu celelalte curți europene și într-o etapă de recunoaștere benefică. Ziua proclamării era și ziua de naștere a regelui și ca urmare a devenit ziua națională a României, cu parade de uniforme colorate, cai bine struniți și bătaie de flori la Șosea (Bulevardul Kiseleff) pentru înalta societate.

La 9 mai 1877, primul-ministru al țării, Mihail Kogălniceanu, proclamă independența de stat a României în timpul lucrărilor Adunării Deputaților. Această dată devine una de referință în istoria românilor și un punct forte pentru educația patriotică și de cultivare a mândriei naționale. După ce de la Mircea cel Bătrân încoace ne-am plătit relativa independență dată de statutul de autonomie față de Înalta Poartă, eram în sfârșit independenți, cel puțin formal, emancipare ce trebuia întărită însă, prin sacrificiu, și semnată cu sânge și moarte pe câmpurile de luptă din Bulgaria.

Ziua aceasta s-a sărbătorit pe 10 mai, până după ultimul război, considerându-se că declarația din parlament a devenit valabilă abia a doua zi, când regele a promulgat-o.

Ideea de independență era astfel asociată cu cea de monarhie într-un stat național care-și găsea astfel echilibrul în istorie.

Abolirea monarhiei și instalarea comuniștilor la putere a împins ziua independenței înapoi pe 9 mai, lucru care se înscria firesc în acțiunea de ștergere din istoria modernă a rolului avut de monarhie, burghezii

și partidele istorice în ridicarea țării. Mai mult, au adus în istorie data de 8 mai, deși prin intenția partidului comunist acțiunea din 1921 era una a nonindependenței și a nonunirii, realizate la 1918. Dar nu conta, ideologia bătea independența și Înalta Poartă se muta la Moscova.

Cea mai mare și mai oribilă conflagrație mondială se încheie pe 9 mai 1945, prin semnarea de către Germania fascistă a actului de capitulare necondiționată. Popoarele europene încep să-și numere morții și pierderile și sunt oripilate de enormul dezastru prin care au trecut, și se simt oarecum vinovate că au asistat indiferente la ascensiunea unei dictaturi și ideologii periculoase într-una dintre cele mai civilizate țări europene. Egoismul intereselor naționale de moment i-a împiedicat pe europeni să vadă orizontul pe care se năștea monstrul spațiului vital.

Ziua aceea memorabilă a devenit ziua victoriei asupra fascismului, una de importanță internațională, care s-a aniversat ca atare până nu de mult. Numele ei amintează de victorie și înfrângere, de vinovăția politicianilor care s-au lăsat fascinați de ideologia extremistă ce s-a dovedit catastrofală. Dincolo de legătura ei cu războiul, data de 9 mai a fost momentul în care s-a tras semnalul că popoarele Europei trebuie să intre într-o nouă eră, cea a interesului comunitar, dincolo de interesele naționale.

9 mai, ziua care pune capăt unei imense suferințe și morții, devine Ziua Uniunii Europene, printr-un transfer simbolic obișnuit în antropologie. Sensul fundamental al Uniunii Europene este unul al păcii și al armonizării intereselor, într-o formulă care favorizează pe fiecare dintre membri.

În aceste condiții specifice tendinței de globalizare, tradiționalele concepte de independență și suveranitate se diminuează până la limita optimă în care mecanismele pot funcționa.

În ciuda acestui transfer semantic, enormul sacrificiu nu poate fi uitat, dar nici menționat ca o victorie asupra altora, menită să mențină sentimentul de vinovăție. Victoria de la mijloc de secol s-a transformat acum într-una a reconcilierii prin sacrificiu. 8-9 mai au devenit zilele comemorării și reconcilierii în memoria celor care și-au pierdut viața în cel de Al Doilea Război Mondial.

Și toate acestea despre care am amintit se subscriu generos ideii de Uniune Europeană, un stat ideal care ne conține istoria, aspirațiile, prezentul și mai ales viitorul pe care ne străduim să-l construim împreună.

Inter arma silent musae?

Strategul (managerul strategie) trebuie să fie în măsură să pună în ecuație, în condițiile unui mediu conflictual, forțe, mijloace, resurse, oportunități, necesități și acțiuni, astfel încât, în cadrul unei confruntări militare sau civil-militare, să realizeze obiectivele stabilite, în limitele unui scop politic bine fixat și ale unui sistem de angajare bine definit. Această ecuație este, de fapt, o construcție migăloasă, în care se pune multă știință, multă experiență și foarte multă artă. Este o construcție pe care n-o înțelege oricine și n-o poate face oricine, oriunde, oricând și oricum. Dar, din păcate, foarte puțină lume înțelege efectiv acest lucru. Pentru că foarte puțină lume este interesată de strategie. Puțin îi pasă lumii de filozofie, de logică, de matematică, de fizică etc., inclusiv de strategie, atâta vreme cât nu de la acestea se așteaptă efecte în planul vieții și al confortului, ci de la acțiunea efectivă, cu cheltuieli cât mai mici, eforturi cât mai puține și rezultate cât mai profitabile. Pentru majoritatea populației de pe glob, strategia este doar un cuvânt cu valoare de cutie neagră.

Totuși, în ultimul timp, se vorbește foarte mult despre strategie. Aproape că nu există domeniu de activitate în care să nu fie vorba de strategie. Există strategii în politică, în economie, în agricultură, în finanțe, în cultivarea cartofului și în culegerea prunelor... Pentru că, din păcate (sau din fericire), conținutul termenului de *strategie* a fost aglomerat și diversificat, iar sfera extinsă cu mult peste limita suportabilității.

STRATEGI ȘI STRATEGIȘTI

General de brigadă (r) dr. Gheorghe VĂDUVA

Această realitate ar putea fi benefică, dar, tot atât de bine, ar putea duce și la... diluarea nepermisă a strategiei, la bagatelizarea ei, la transformarea ei într-un fel de factotum sau de cuvânt bun la toate, fără sferă și fără conținut.

Strategia se confundă, adesea, cu planificarea, cu găsirea unor soluții viabile la probleme complicate. Oricare om, atunci când gândește o acțiune, are nevoie de un suport de cunoștințe, deci de o bază științifică, de o anumită experiență, de forțe, mijloace și de resursele necesare, precum și de o metodă de relaționare a scopului și obiectivelor cu forțele, mijloacele, resursele la dispoziție și cu tipurile de acțiuni posibile. Tot omul gândește și planifică o acțiune în funcție de realități, de posibilități, dar și de provocări, de pericole, de amenințări, asumându-și, prin aceasta, anumite riscuri.

Dacă privim strategia doar din această perspectivă, atunci și pentru plantarea unui copac este nevoie de o strategie. și, în condițiile în care niște iresponsabili au ras de pe suprafața pământului aproape complet pădurile României, doar pentru a-și umple buzunarele cu niște bănuți nenorociți, distrugând echilibrul ecologic, sistemele trofice, regimul pluvionar și plămâni de oxigen ai țării, este nevoie efectivă de o strategie de refacere a acestor păduri și de combatere a criminalilor de păduri. Este nevoie de un război împotriva acestor criminali, de un război care ar trebui să pună în operă o decizie politică responsabilă, iar pentru aceasta trebuie elaborată o strategie pe măsură.

Strategia rămâne însă știință, experiență, metoda și arta de a pune în aplicare o decizie politică pentru rezolvarea unui conflict dintre două sau mai multe inteligențe care se confruntă într-un mediu de securitate complex, ostil și imprevizibil. Aceasta este, de fapt, esența strategiei. Ea operează cu termeni de mare cuprindere și de mare angajament precum: forțe, mijloace, acțiuni, resurse, metode, proceduri, conflicte, teatre de operații sau spații de confruntare, precum și planuri pe termen mediu sau lung, scopuri, obiective, acțiuni de foarte mare amploare sau de mare impact.

Strategul (conducătorul, managerul, comandantul, decidentul strategic) trebuie să elaboreze și să pună în operă astfel de strategii. Dar, pentru aceasta, este necesar să aibă competența cerută, adică știința, experiența, abilitatea, capacitatea, curajul, forța și responsabilitatea necesare, dar și inteligența creativă, fără de care nu există strategie, ci cel mult un soi de... planificare strategică primitivă.

Pentru ca un astfel de *manager strategic* să existe, mai este nevoie de ceva. De un *manager al valorilor strategiei*. Acesta este *teoreticianul strategiei*, omul de știință din arealul strategiei. Francezii îl numesc *strategist*. Chiar dacă acest termen nu sună prea bine în limba română, deocamdată nu avem un sinonim. *Strategistul* (strategul teoretician) este *omul de știință din arealul strategiei*. Rostul și misiunea lui principală se extind foarte mult în această epocă de expansiune accelerată a strategiei, a folosirii ei fără discernământ și fără măsură. Astăzi, mai mult ca oricând, strategia are nevoie de un teoretician care s-o apere, adică de o teorie a strategiei și de o cultură a strategiei, așa cum limba scrisă are nevoie de un lingvist și de o cultură a limbii, care să-i apere personalitatea, valoarea și dreptul la existență, într-o lume în care limbajele se modifică rapid și se extind fără nicio regulă.

Trăim vremurile unor noi și complicate paradoxuri. Armatele apără pacea și previn războiul, combat adică rațiunea existenței lor, interesele accentuează conflictualitatea, în timp ce armele și mijloacele de luptă au atins cote care nu mai permit securitatea și siguranța strategică, ci doar securitatea și siguranța prin grija armatelor de a evita, prin toate mijloacele posibile și imposibile, conflictul dintre ele, adică dintre entitățile pe care le reprezintă și le apără. De aceea, astăzi, toate armatele din lume încep să coopereze și să colaboreze nu doar pentru a evita războiul dintre ele, ci, în primul rând, pentru a gestiona și a asigura efectiv un mediu de securitate care să facă imposibil orice tip de război. Aceasta este, de fapt, noua misiune a adevăratei și marii strategii: *să facă imposibil războiul*.

SINONIMII APARENTE

Limba română este patria mea.

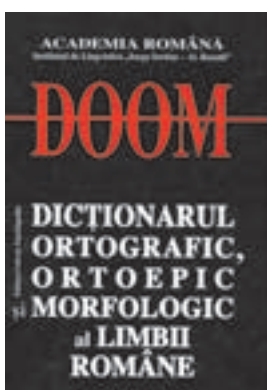
Nichita Stănescu

Aurelia NĂSTASE

aurelianastase@yahoo.fr

Nici cuvintele *obligație* și *obligațiune* nu sunt sinonime. Se spune: *Obținerea certificatelor fiscale este o obligație la instrăinarea bunurilor. Salutul este o obligație pentru o persoană politicoasă. Obligațiunea atestă calitatea de creditor a deținătorului ei față de emitent.* (ro.wikipedia.org) *Papa de la Roma a cumpărat o obligațiune pentru eradicarea sărăciei, emisă de un organism internațional.* Imposibilitatea ecuației *obligație=obligațiune* este evidentă, întrucât se spune: *Banca are obligația de a plăti cupoanele pentru obligațiunile corporative.*

Și în acest caz, pare necesar să se considere că *obligație* și *obligațiune* sunt cuvinte distincte. Potrivit DEX 1998, *obligația* este „datorie”, „sarcină”, „îndatorire”, „raport juridic civil prin care una sau mai multe persoane au dreptul de a pretinde altor persoane, care le sunt îndatorate, să dea, să facă sau să nu facă ceva”, dar și, prin sinonimie cu varianta *obligațiune*, „hârtie de creditor și-i dă dreptul de a primi, pentru suma împrumutată, un anumit venit fix sub formă de dobândă”. Admiterea sinonimiei lasă însă loc unor eventuale enunțuri neclare: *Are obligația de a plăti obligația.* (!?)

Enunțul *operațiile militare* se referă la același lucru, ca și enunțul *operațiunile militare*. Sinonimia *operație = operațiune* nu poate fi considerată model în privința unor perechi de cuvinte asemănătoare.

Cuvântul *stație* nu este sinonim cu *stațiune*. Se spune: *Autobuzul/trenul a oprit în stație.* O *stație spațială* este o structură artificială... (www.ro.wikipedia.org). *S-a anunțat încheierea lucrărilor la o nouă stație de 110/20 KV, pentru distribuția curentului electric.* (www.bursa.rolon). Totodată, se spune: *Stațiunea balneară este pentru turism sau pentru tratament.* Ecuația *stație=stațiune* este exclusă, date fiind propoziții precum: *Autobuzul trece prin stațiune, unde are două stații. Stațiunea climaterică primește curent electric de la o stație de 110/20 KV.*

Ca urmare, pare a fi mai aproape de uzul real să se considere că *stație* și *stațiune* sunt cuvinte diferite, decât, să se susțină (precum în *Dictionarul explicativ al limbii române/DEX*, 1998, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Jorgu Iordan”, Editura Univers Enciclopedic) că *stațiune* este „o formă” sau o variantă a cuvântului *stație*.